

10

НАУКОВИЙ ВІСНИК “АСКАНІЯ-НОВА”

ВИПУСК 2

2009

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень з питань селекції, генетики, технології, біотехнології, годівлі с.-г. тварин, кормовиробництва та економіки ведення галузі тваринництва. Розрахований на наукових працівників, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів та виробників, які працюють над вирішенням важливих питань агропромислового комплексу.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту тваринництва степових районів «Асканія-Нова». Протокол № 7 від 17 серпня 2009 р.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР: к.с.-г.н. В.І. Вороненко

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА: д.с.-г.н. В.М. Іовенко

д.с.-г.н. П.І. Польська; д.с.-г.н. Л.Ф. Крилова;

проф., д.с.-г.н. В.П. Коваленко; проф., д.с.-г.н. Т.І. Нежлукченко;

проф., д.с.-г.н. Б.О. Вовченко; проф., д.с.-г.н. В.Г. Пелих;

проф., д.с.-г.н. В.С. Топіха; проф., д.с.-г.н. Т.В. Підпала;

проф., д.с.-г.н. Є.М. Агапова; к.с.-г.н. П.Г. Жарук;

к.с.-г.н. В.Г. Назаренко; к.с.-г.н. Г.І. Буюклу;

к.біол.н. Л.О. Омельченко; к.екон.н. О.Д. Горлова

Відповідальний секретар: В.П.Мусієнко

Адреса редколегії:

75230, смт. Асканія-Нова, вул. Червоноармійська, 1
Чаплинського р-ну, Херсонської обл., тел. (05538) 6-16-55

ОЦІНКА БИЧКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ЕКСТЕР'ЄРОМ

Л.О. Стріха, аспірант^{*1}

Миколаївський державний аграрний університет

Вивчено екстер'єр бичків української червоної молочної породи різних генотипів. Доведено, що в процесі формування м'ясної продуктивності перевагу за промірами та індексами мають тварини генотипу 50-75% спадковості голштина.

Ключові слова: екстер'єр, генотип, проміри, індекси, спадковість, породність

В селекційній роботі з великою рогатою худобою оцінка екстер'єру за промірами має особливе значення. Завдяки їй можна отримати об'єктивний цифровий вираз розвитку найважливіших частин тіла тварини в будь-який період її життя, провести порівняльний аналіз як окремих тварин, так і в межах окремих груп [1].

Основне значення екстер'єру – дати уявлення, відомості про конституціональну міцність, здоров'я та відповідність організму тим умовам, в яких він існує і, у зв'язку з тією основною продуктивністю, за ради якої цих тварин розводять.

Як відомо, екстер'єр характеризує особливості будови тіла тварин, що зумовлені спадковістю та умовами середовища. За показниками екстер'єру визначають особливості тварин та їх господарську цінність. Між породами є значні відхилення як за будовою тіла, так і за напрямом продуктивності. В результаті рекомбінаційної мінливості при схрещуванні та неоднакової реакції різних генотипів на умови середовища у популяції спостерігається розбіжність фенотипів не лише за продуктивністю, але й за типом будови тіла. М'ясна продуктивність худоби знаходиться у прямій залежності від екстер'єру та конституції тварин [2].

На основі вивчення екстер'єрно-конституційних особливостей телиць і бугаїв червоної степової та жирномолочного типу створюваної червоної молочної та помісей з червоно-рябою голштинською порід встановлено, що помісний молодняк відрізнявся вищою інтенсивністю росту і кращим розвитком за більшістю промірів.

Відтворне схрещування з голштинською породою змінює пропорції будови тіла молодняку в бік відносної вузькотілості та істот-

ного зменшення шилозадості. Різниця за конституційними особливостями була незначною, нестійкою і невірогідною [3].

Проте оцінка екстер'єру та конституції є важливим етапом при селекції худоби новостворених вітчизняних спеціалізованих молочних порід. Визначення промірів статей тіла тварин дає можливість порівнювати як їх індивідуальні, так і групові особливості та відбирати кращих з них за екстер'єрним типом. Тому і виникає необхідність дослідження екстер'єру в зв'язку як з молочною, так і м'ясною продуктивністю у тварин різних генотипів.

Оскільки вираженість типу великої рогатої худоби відповідного напрямку продуктивності залежить від гармонійного розвитку значної кількості екстер'єрних статей, оцінка ознак екстер'єру і пошук найбільш характерних для м'ясної продуктивності тварин новостворених порід є певною мірою мотивованим.

Матеріали і методика досліджень. Екстер'єр бичків новоствореної української червоної молочної породи (УЧМ) досліджували в стаді племзаводу ПОК "Зоря" Херсонської області. Матеріалом були проміри тіла тварин дослідної групи в кількості 30 голів. Вимірювання статей екстер'єру проводили використовуючи мірну палицю, мірну стрічку і мірний циркуль. Для оцінки екстер'єру було взято проміри бичків у віці 6, 9, 12 і 15 місяців і розраховано індекси будови тіла [4].

Досліджуване поголів'я бичків відрізнялося між собою за часткою батьківської спадковості, а саме голштинської червоно-рябої породи ($< 50\% \Gamma$, $50-75\% \Gamma$ і $> 75\% \Gamma$).

Одержані дані опрацьовано біометрично з використанням методик визначення середньої величини та її похибки [5].

Результати досліджень. Враховуючи те, що при оцінці м'ясної продуктивності зовнішні форми тісно пов'язані з продуктивністю, показники екстер'єру набувають важливого значення. Встановлено, що генотип бичків вплинув не тільки на інтенсивність росту, живу масу, але й на формування їх екстер'єру. За екстер'єрними особливостями тварин встановлено істотну і, в більшості випадків, статистично вірогідну перевагу бичків з часткою крові за голштинською породою понад 75%. Характерно, що з віком різниця в показниках промірів на користь тварин з вищою часткою спадковості голштинів збільшувалась (табл. 1). Особливо значною ця перевага була за промірами, що характеризують лептосомний тип будови тіла, а саме за обхватом грудей і напівобхватом заду, що й підтверджується також індексом лептосомії (табл. 2).

Таблиця 1. Проміри статей екстер'єру бичків різних генотипів, $\bar{X} + Sx$

Генотип	Вік, міс.	Проміри тіла бичків, см									
		висота в холці	висота в крижах	глибина грудей	коса довжина тлуба	ширина грудей	ширина у маклоках	ширина сідничних буграх	напів-обхват заду	обхват грудей за поплатками	обхват п'ястка
< 50 Г (n=10)	6	99,4±0,6	105,2±0,59	44,2±0,25	107,1±0,34	24,3±0,21	28,5±0,27	17,5±0,31	72,4±0,68	118,5±0,6	14,0±0,36
	9	104,3±0,33	111,5±0,27	50,2±0,20	116,3±0,21	28,5±0,25	33,3±0,42	21,4±0,37	85,2±0,79	138,4±0,69	15,5±0,45
	12	108,7±0,30	115,8±0,39	54,2±0,25	122,6±0,37	32,5±0,34	36,5±0,26	25,7±0,15	97,6±0,95	145,5±0,50	16,0±0,36
	15	114,8±0,33	123,3±0,40	58,3±0,26	130,6±0,56	36,5±0,47	39,3±0,42	27,7±0,17	115,6±0,94	158,5±0,61	17,0±0,37
50-75 Г (n=10)	6	101,4±0,58	107,8±0,71	45,8±0,49	111,0±0,33	26,1±0,38	28,0±0,21	18,8±0,33	77,2±0,61"	123,3±0,82	14,1±0,28
	9	106,3±0,52	115,3±0,73	50,9±0,31	121,2±0,34	31,4±0,40	32,7±0,21	22,8±0,32	89,1±0,64"	144,6±1,02	15,2±0,25
	12	113,0±0,57	120,2±0,72	56,6±0,37	128,1±0,27	34,0±0,42	36,0±0,21	25,7±0,33	103,8±0,74"	154,3±0,82	16,3±0,30
	15	119,9±0,48	127,0±0,71	60,7±0,42	135,9±0,29	38,1±0,39	38,7±0,20	27,7±0,33	123,8±0,76"	169,3±0,84	17,3±0,26
>75 Г (n=10)	6	105,2±0,41'	111,8±0,33"	47,9±0,28"	117,6±0,34"	27,8±0,29"	29,4±0,45"	20,4±0,27"	77,0±0,67	127,0±0,54"	14,2±0,29
	9	111,6±0,34"	119,6±0,45"	54,7±0,30"	129,3±0,20"	33,9±0,34"	35,2±0,51"	24,1±0,59"	85,3±0,61	149,0±0,76"	15,2±0,32
	12	117,7±0,42"	125,8±0,41"	59,6±0,45"	136,8±0,51"	36,7±0,30"	37,4±0,45"	27,2±0,35"	102,7±0,59	161,9±0,71"	16,2±0,29
	15	125,2±0,49"	133,0±0,40"	62,4±0,69'	145,0±0,63"	40,2±0,39"	40,2±0,51"	29,3±0,37"	117,7±0,56	176,9±1,12"	17,1±0,27
УЧМ (n=30)	6	101,8±0,54	108,3±0,60	45,9±0,34	111,5±0,23	26,0±0,31	28,6±0,21	18,9±0,28	75,4±0,41	122,3±0,44	14,1±0,18
	9	107,4±0,61	115,5±0,67	51,9±0,40	121,9±0,34	29,6±0,28	33,7±0,30	22,7±0,32	86,2±0,21	143,5±0,58	15,6±0,25
	12	113,1±0,72	120,6±0,81	56,8±0,46	128,8±0,48	34,4±0,27	36,6±0,21	25,9±0,17	101,0±0,64	153,6±0,51	16,2±0,18
	15	120,0±0,83	127,8±0,94	60,5±0,70	136,8±0,51	38,6±0,32	39,7±0,30	27,9±0,18	117,3±0,63	168,6±0,55	17,1±0,17

Примітка: * P > 0,95; ** P > 0,99; *** P > 0,999

Таблиця 2. Індекси будови тіла (%) бичків української червоної молочної породи, з врахуванням батьківської спадковості $\bar{X} + Sx$

Індекси	Породи генотип (%)		Вік бичків, міс.					
	1	2	3	4	5	6	15	
Високон-гості	< 50 Г	55,5±0,27"	51,8±0,31	50,2±0,29	49,3±0,31			
	50-75 Г	54,8±0,47	52,1±0,29"	49,9±0,35	49,4±0,37			
	>75 Г	54,4±0,11	50,4±0,21	49,4±0,40	50,2±1,52			
	УЧМ	54,8±0,21	51,6±0,18	49,8±0,20	48,6±0,52			
Розтягну-гості	< 50 Г	107,8±0,57	111,5±0,44	112,7±0,37	113,4±0,33			
	50-75 Г	109,5±0,49	114,0±0,48	115,5±0,46	113,6±0,45			
	>75 Г	111,8±0,32"	115,4±0,41"	116,2±0,32"	115,6±0,71			
	УЧМ	108,6±0,45	112,8±0,39	113,1±0,43	113,3±0,51			
Перерос-лості	< 50 Г	105,9±0,68	106,9±0,36	106,8±0,33	107,5±0,43			
	50-75 Г	106,8±0,32	108,5±0,39"	106,4±0,31	106,9±0,48			
	>75 Г	106,3±0,55	107,2±0,49	106,9±0,24	106,3±0,68			
	УЧМ	106,3±0,31	107,5±0,26	106,6±0,17	106,5±0,32			
Костистості	< 50 Г	14,1±0,34	13,9±0,28	14,8±0,34	14,9±0,37"			
	50-75 Г	13,9±0,30	14,3±0,28	14,5±0,28	14,5±0,23			
	>75 Г	13,5±0,27	13,1±0,29	13,8±0,25	13,7±0,21			
	УЧМ	13,8±0,17	13,6±0,47	14,3±0,18	14,3±0,16			
Збитості	< 50 Г	107,6±0,98	116,9±0,64	115,7±0,44	118,9±0,48			
	50-75 Г	113,3±0,52"	120,9±0,67"	123,7±0,49"	127,8±0,70"			
	>75 Г	112,2±0,47	120,1±0,61	121,4±0,73	125,7±0,95			
	УЧМ	113,3±0,33	117,4±0,39	116,2±0,34	120,4±0,47			
Тазодру-гидія	< 50 Г	93,3±1,13	96,1±1,11	94,5±1,01	98,6±0,96			
	50-75 Г	94,7±0,81"	96,4±0,89"	95,6±0,64"	97,7±1,18			
	>75 Г	85,4±1,14	87,1±0,99	91,9±1,05	95,6±1,5			
	УЧМ	91,1±0,95	92,4±0,89	93,9±0,89	97,2±0,71			
Груднина	< 50 Г	54,1±0,61	57,2±0,54	61,9±0,54	63,4±0,80			
	50-75 Г	57,1±0,92"	61,7±0,73	60,1±0,71	62,8±0,62			
	>75 Г	58,1±0,46	62,1±0,55	59,9±0,55	65,1±0,69			
	УЧМ	56,7±0,45	58,2±0,37	60,6±0,37	64,0±0,82			
Шияноз-дюсті	< 50 Г	163,4±3,57"	156,3±4,22	142,1±1,45	141,9±1,49			
	50-75 Г	149,3±2,05	143,7±1,96	140,3±1,44	139,9±1,40			
	>75 Г	144,5±3,64	146,9±4,57	137,2±3,08	137,2±3,10			
	УЧМ	152,4±2,31	149,9±2,45	141,8±1,21	142,5±1,31			

	1	2	3	4	5	6
Мясность	< 50°	119,4±0,84	132,3±0,82	133,8±0,83	138,7±0,87	141,1±0,80
	50-75°	121,2±0,83	134,2±0,82	136,0±0,88	137,5±0,85	141,8±1,17
	> 75°	120,2±0,87	133,1±0,86	137,5±0,85	131,4±0,80	136,5±0,84
	УМ	122,4±0,88	132,3±0,82	131,4±0,80	134,5±0,84	136,5±0,84
Средняя	< 50°	11,9±0,13	20,1±0,27	22,8±0,29	31,1±0,56	31,1±0,23
	50-75°	13,2±0,28	21,8±0,34	24,5±0,43	31,8±1,23	31,8±1,23
	> 75°	14,9±0,28	18,8±0,67	27,8±0,44	32,5±1,14	32,5±1,14
	УМ	13,3±0,27	21,2±0,32	28,0±0,45	31,7±0,82	31,7±0,82
Ветшалка	< 50°	53,3±0,31	62,8±0,88	64,4±0,48	68,1±0,30	68,1±0,30
	50-75°	53,6±0,31	62,8±0,88	64,4±0,48	68,1±0,30	68,1±0,30
	> 75°	54,4±0,66	58,8±0,94	62,1±0,57	66,5±0,88	66,5±0,88
	УМ	53,7±0,27	58,4±0,33	62,8±0,33	66,3±0,68	66,3±0,68
Средняя шея	< 50°	125,8±0,80	131,7±1,58	123,8±1,04	133,3±1,20	133,3±1,20
	50-75°	128,8±1,01	138,8±0,67	132,2±1,47	136,8±0,89	136,8±0,89
	> 75°	127,8±0,90	140,1±0,81	137,4±1,08	136,5±1,23	136,5±1,23
	УМ	128,0±0,58	138,8±0,86	131,1±1,23	136,7±1,32	136,7±1,32
Грудь без ребер	< 50°	44,5±0,27	48,2±0,31	49,8±0,29	50,8±0,31	50,8±0,31
	50-75°	46,4±0,47	47,8±0,29	50,1±0,35	50,7±0,57	50,7±0,57
	> 75°	46,8±0,28	48,1±0,28	50,7±0,40	49,8±0,52	49,8±0,52
	УМ	46,1±0,21	48,3±0,18	50,2±0,20	50,4±0,52	50,4±0,52
Крупница	< 50°	29,3±0,24	28,2±0,19	32,7±0,18	31,3±0,18	31,3±0,18
	50-75°	29,1±0,13	27,8±0,18	31,8±0,18	30,3±0,26	30,3±0,26
	> 75°	30,8±0,18	28,1±0,20	30,8±0,18	28,6±0,14	28,6±0,14
	УМ	30,7±0,17	27,8±0,21	31,8±0,18	30,0±0,14	30,0±0,14
Мясной	< 50°	72,3±0,84	81,5±1,05	86,8±0,71	87,1±0,81	87,1±0,81
	50-75°	78,4±0,67	83,8±0,63	81,9±0,81	103,8±0,86	103,8±0,86
	> 75°	73,8±0,78	76,5±0,84	87,2±0,84	94,0±0,43	94,0±0,43
	УМ	77,8±0,48	82,3±1,36	83,0±1,06	100,3±1,12	100,3±1,12
Плечевая область	< 50°	13,8±0,20	18,1±0,31	24,3±0,18	30,7±0,31	30,7±0,31
	50-75°	14,2±0,23	20,1±0,25	26,6±0,30	31,7±0,37	31,7±0,37
	> 75°	16,8±0,22	23,8±0,38	28,2±0,52	35,3±1,40	35,3±1,40
	УМ	14,8±0,21	21,2±0,32	26,8±0,40	32,7±0,64	32,7±0,64

Суммарные показатели тканей на окостевшем позвонке, что является частью количественной оценки в увеличенной черепной мозговой паре, указывает однозначно на увеличение относительной площади те черепной мозговой паре. Выявлены особенности в длине черепной мозговой паре: увеличена в черепной мозговой паре. Выявлены особенности в длине черепной мозговой паре: увеличена в черепной мозговой паре. Выявлены особенности в длине черепной мозговой паре: увеличена в черепной мозговой паре. Выявлены особенности в длине черепной мозговой паре: увеличена в черепной мозговой паре. Выявлены особенности в длине черепной мозговой паре: увеличена в черепной мозговой паре.

увеличилась в размерах в черепной мозговой паре черепной 50-75% Г.

Показатель достоверности в черепной мозговой паре 75% черепной мозговой паре 0,0% ($P < 0,000$). Это указывает на наличие статистически значимых различий между черепной мозговой парой черепной мозговой паре в черепной мозговой паре. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г.

Выводы. На основании данных проведенных исследований можно сделать вывод, что в черепной мозговой паре черепной мозговой паре в черепной мозговой паре черепной мозговой паре в черепной мозговой паре. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г.

Выводы. На основании данных проведенных исследований можно сделать вывод, что в черепной мозговой паре черепной мозговой паре в черепной мозговой паре черепной мозговой паре в черепной мозговой паре. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г.

Доведено, что в черепной мозговой паре 50-75% Г. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г. Показатель достоверности в черепной мозговой паре 50-75% Г.

Список использованной литературы

1. Получены Ю.Л. Особенности черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре. Вестник ветеринарии, 2003, №7 - С. 26-28.
2. Давыдов А. М. Черепная мозговая паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре. Вестник ветеринарии, 2003, №7 - С. 26-28.
3. Петренко С. П. Особенности черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре. Вестник ветеринарии, 2003, №7 - С. 26-28.
4. Петренко С. П. Особенности черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре. Вестник ветеринарии, 2003, №7 - С. 26-28.
5. Петренко С. П. Особенности черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре черепной мозговой паре. Вестник ветеринарии, 2003, №7 - С. 26-28.

Підпала Т.В. Етапи тандемної селекції при виведенні української червоної молочної породи великої рогатої худоби84

Рєзнікова Н.Л. Вплив сезону народження та першого отелення на основні селекціоновані ознаки молочних корів.....89

Стріха Л.О. Оцінка бичків української червоної молочної породи за екстер'єром98

Фурса Н.М. Вплив спорідненого розведення на живу масу гібридних зебувидних корів.....104

СВИНАРСТВО

Герасименко В.В. Рівень мінливості асоціацій генів груп крові в популяції свиней української степової рябої породи.....111

Герасименко В.В., Шульга Ю.І. Використання імуногенетичних маркерів для прогнозування результатів міжпородного схрещування у свинарстві116

Горб С.В. Вплив білково-мінеральної добавки з мідій на перебіг метаболічних процесів в організмі молодняка свиней122

Дудка О.І. Індексна оцінка племінної цінності та адаптації свиней української степової рябої породи127

Івін А.М. Оцінка кнурів-плідників пробіт-методом134

Маслюк А.М. Генетичний потенціал репродуктивних якостей свиноматок української степової білої породи у розрізі ліній та родин139

Свістула М.М., Єфремов Д.В. Вплив малокомпонентних комбікормів, збагачених ліпідами та ферментами, на продуктивність свиноматок і метаболізм в їх організмі145

Семенов В.В., Беленко С.А. Влияние фермента «Глюколекс-Ф» на гематологические показатели у свиноматок.....151

Толчій Л.І. Вплив сезонності на відтворювальні якості свиноматок української степової білої породи свиней155